

Добровольська А.А.,

учитель української мови та літератури

Новоукраїнської ЗШ I-III ступенів № 4

Новоукраїнської районної ради

**А ДАВАЙТЕ СПРОБУЄМО ЖИТИ ТАК,
ЩОБ ЗІРКИ ДИВИЛИСЯ НА НАС І ПОСМІХАЛИСЯ...**

(урок-усний журнал для учнів 6-7 класів)

Мета: розширити знання учнів про цікавих особистостей рідного краю – Новоукраїнщини; формувати національну свідомість і гордість за земляків, які прославили край та Батьківщину, через осягнення краси рідного слова у творчій спадщині письменників; сприяти вихованню любові до рідної землі, отчого краю, української мови та почуття відповідальності за свій народ та його культуру

Обладнання: виставка літературних творів письменників Новоукраїнщини; фотоколаж «Герої Соціалістичної Праці» та «Герої мого краю»; фотовиставка «Літературна Новоукраїнщина»

Хід уроку

Я люблю тебе, мій отчий краю,

Втратити тебе найбільш боюся.

В. Логвиненко

I. Емоційна та психологічна підготовка учнів до уроку

Учитель. Доброго дня, дорогі діти! Рада бачити вас, усміхнених, щасливих, загорілих. Нехай у кожного не згасає вогник надії на краще майбутнє в нашій незалежній державі.

Знову багряніє листя на каштані,

Знову айстри у дворі цвітуть,

Знову двір шкільний цвіте бантами,

Знову Першовересень вирушає в путь!

Якою буде наша дорога в новому навчальному році, усе залежить від нас, від наших бажань, старань та прагнень пізнати цей світ, прикрасити його та примножити новими творіннями.

День сьогодні особливий, і урок теж буде особливим! Адже вирушаємо ми в дорогу з єдиним бажанням: «Щоб у кожного в серці жила Батьківщина – мирна, вільна, незалежна, квітуча й щаслива»

II. Актуалізація опорних знань учнів

1. Проблемне запитання

- Чим для кожного із вас є Батьківщина? (відповіді учнів)

2. Створення асоціативного куша

БАТЬКІВЩИНА – це....

III. Робота над засвоєнням теми уроку

Учитель. А я пропоную вам поговорити сьогодні про нашу маленьку батьківщину – Новоукраїнщину та про людей, які прославляють її вже не одне століття.

Один із наших місцевих поетів Олександр Антоненко звернувся до нас із такими словами: «Люди! ... А давайте спробуємо жити так, щоб зірки дивилися на нас і посміхалися...».

Бесіда:

- То як же повинна жити на землі людина?
- Якою дорогою потрібно йти, щоб приносити радість іншим і почуватися щасливим?(відповіді дітей: дотримуватися Божих заповідей; працювати за покликанням;бути добрими, милосердними, толерантними; любити свій край, мову, народ і т.д.)

Робота з епіграфом

Зверніть увагу на слова Віри Логвиненко, нашої землячки. Як зрозуміли їх? (розгляд епіграфа та пояснення його). Поетеса переконана, що

любов до батьківщини, до рідної землі виростає з поваги та любові до рідні, до близьких людей.

Наш земляк відомий педагог О.В.Сухомлинський у своїй книзі «Листи до сина» писав: «Виховуй у собі людину – ось що найголовніше. Виховай у собі людську душу, а основний засіб самовиховання – краса. Це і мистецтво, і музика, і сердечні стосунки з людьми. Знай, що в житті нашому є речі ні з чим не зрівнянні. Це Батьківщина, рідний народ. Без будь-кого з нас Батьківщина може обійтись. Але будь-хто з нас без Батьківщини – ніщо. Прагни бути справжньою людиною. Сенс життя – у служінні людям ».

- Чи згодні ви зі щойно почутими словами?
- Назвіть наших земляків, що віддано служили та служать людству.

Звіт роботи пошукових груп.

Група 1.

Учень 1. Дорогі друзі, у нашому місті на центральній вулиці є багато пам'ятників та монументів, що увічнюють визначних людей нашого краю. Я ж запрошую вас відвідати Алею Героїв Новоукраїнського району. Вона була відкрита 25 жовтня 2012 року, за проектом архітектора Ю.Пенязя, біля братської могили загиблих у роки війни. На Алеї Героїв встановлено стели дев'яти Героїв Радянського Союзу – уродженців району, шести Героїв Соціалістичної Праці та двох повних кавалерів ордена Трудової Слави. Невеличкий сквер біля храму Олександра Невського став священним місцем людської пам'яті, уособленням подвигу всіх поколінь нашого міста.

Учень 2. На мармурових плитах викарбувані імена тих, хто в грізні роки Другої світової війни боронили рідну землю від чужинців, власною кров'ю зросили кожен клаптик землі. За мужність, надзвичайний героїзм дев'ять уродженців нашого району стали Героями Радянського Союзу: це Чорноморець В.Д., Філіпенко Л.М., Ткаченко В.М., Тарасенко І.І., Різниченко С.Ф., Кувіка І.І., Колісниченко В.Є., Іщенко І.М., Байбаренко Г.М. (Додаток 1. Фотоколаж) .

Учень 3. Справжніми людьми з великої літери можна назвати й тих, хто в мирний час примножував добробут рідного краю, зміцнював його економічні рубежі: працював у полі від зорі й до зорі, на свинофермі чи біля корів. За сумлінну працю шестеро були удостоєні звання Героя Соціалістичної Праці: це Гіталов О.В.(двічі Герой), Цертій М.М., Андріяш В.С., Кравченко Л.М., Степаненко К.Я. , Балан (Копотієнко) А.І. (Додаток 2. Фотоколаж) .

Група 2.

Учень 1. Сьогодні ми вже говорили про героїв Другої світової війни. Та я хочу згадати і тих, хто виконував свій інтернаціональний обов'язок на території республіки Афганістан. Серед героїв цієї війни, які не повернулися додому, є й учень нашої школи Шевченко Олександр, пам'ять про якого не згасає в наших серцях.

Звучить пісня «Мамо, не плач».

Учень 2. Ще одна болюча сторінка нашої історії – це антитерористична операція на Сході країни. Скільки горя несе в кожную родину ця неоголошена війна. Не минула вона й нашого містечка. Згадаймо сьогодні наших героїв – Мамадалієва В. , Ткаченка А. та Марченка Д. хвилиною мовчання.

Хвилина мовчання.

Учитель. Та чи обов'язково кидатися під кулі, здійснювати подвиг, щоб тебе вважали патріотом? Чи можна просто з Богом у серці жити для людей, для Батьківщини?(відповіді дітей)

Ми починали розмову словами Олександра Антоненка. Мабуть, зірки радіють і за творчі успіхи та злети наших земляків. А нашої степовій перлині є ким пишатися й сьогодні. Назвіть поетів нашого містечка. Це Поліна Коган, Катя Нікітченко, Віра Логвиненко, Микола Зінченко, Станіслав Коляда, Олександр Антоненко, Олександр Каєнко та багато інших. Для цих людей рідна земля дійсно є часточкою їхнього серця. Запрошую вас перегорнути літературну сторінку нашого усного журналу.(Фотовиставка «Літературна Новоукраїнщина»)

Група 3.

Учень 1. Наймолодшою представницею поетичного цеху Новоукраїнки є Катя Нікітченко, випускниця ЗШ І-ІІІ ст. №8, закінчила Київський державний університет, філолог за фахом та лірик за покликанням. Ця тендітна дівчина запитує в себе:

Чому у думці в мене Україна
Чому пишу про неї, ще не знаю.
Її ліси, гаї та полонини,
Безмежне небо й зорі я кохаю?
Чому вона у серці, як стернина,
Неправдою так колеться болюче?
Кричить потужно голос України,
Кричить, що вже народ з колін устав,
Кричить що Революція віднині,
Що довгожданних змін в нас час настав.

Учень 2. У її поезії звучить і біль, і гнів, і жаль за втраченими життями, за тим, що «світ став злим і навіженим». Та Катя вірить, що світ зміниться на краще:

Та в сина найпершим словом
Розквітне із уст «Україна».

А ще вона говорить про нас сьогоднішніх:

Техно

Обігрівач не зігріє душу,
Телевізор не скаже правди,
Не наблизить мобільний друзів,
А модем не дасть вам поради.
Не відчуєш катарсис у техно,
Не побачиш краси на аві.
Думаєш, Богу легко з нами?

Учень 3. Як відповідь Катерининим словам звучить «Роздум»

Олександра Антоненка:

Чого ми стогнемо, що жити важко?
Дарма впиватись хочемо небесними дарами?
Щоб не в трудах щоденних жити на Землі?
Ви думаєте, Богу легко з нами?
Та й ми ж бо в нього не одні...
В космічному безмежжі,
У зоряній імлі,
Хіба одна тільки Земля
Летить шкереберть
В метagalактиках отих?
І треба, щоб усьому раду він давав! А ми?
Той списа вигострив,
Той лука змайстрував, а той гвинтівку ладить...
То хай би вже на здобич,
Звіра на наїдок,
Так – ні! В сусіда цілим!
Бог усьому свідок!...

Учень 4. Олександр Антоненко є членом літературного об'єднання «Степ». У його душі тісно переплелися фізика й лірика: за фахом – інженер, а за станом душі – поет та бард. «Мовою серця і душі» звертається він до нас:

Гуркотіли навали ворожі,
І кривавим ставав небосхил,
Ніби чую я поклик сторожі
На вершинах прадавніх могил.
Де гриміли бої в чистім полі,
Дозрівають хлібів колоски.
Пощануймося в прац і волі,
Дорогії мої земляки.

Звучить пісня «Рідне місто»(пісня рідному краю) слова О. Антоненка.

IV. Підсумок

Метод «Незакінчене речення»

Сьогоднішній урок змусив мене замислитися...

Почуте спонукає мене...

Я мрію про...

Хочу бути...

Учитель. Наші земляки мріяли про краще майбутнє. Своєю працею, вчинками та особистим прикладом доводили і доводять нам, що кожен повинен бути творцем свого щастя. Цю думку підтверджує й Ліна Костенко:

Нам треба жити кожним днем,

Не ждять омріяної дати.

Горить сьогоднішнім вогнем,

Бо «потім» може й не настати.

Тож повірмо в себе, у свої сили, у свою щасливу зірку. І живімо так, щоб зорі, дивлячись на нас, посміхалися і плакали тільки сльозами радості... Нехай у наших душах завжди буде світло, затишно й тепло. Спробуємо?...

Список використаних джерел

1. Альманах «Новоукраїнка поетична». Випуск № 1. ТОВ «Каллісто Модуль» - Новоукраїнка, 2015 – 128с.
2. Аноненко Олександр. Мовою серця і душі. Вибрані твори. ТОВ «Каллісто Модуль» - Новоукраїнка, 2012 – 136с.
3. З любов'ю до рідної землі. Буклет <http://www.docme.ru/doc/162745/z-lyubovyu-do-ridnoї-zemli-buklet#>
4. Ковирьов А. Навіки серед живих (до 20 річниці виведення радянських військ із Афганістану) – Новоукраїнка, 2009 – 58с.
5. <https://www.youtube.com/watch?v=UUnuQ998Gq8> : Тіана Роз «Мамо, не плач»